

© Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava. Sva prava pridržana. Dopuštenje za ponovno objavljivanje ovog sažetka dano je isključivo u svrhu uključivanja u HUDOC bazu podataka Suda.

© Office of the Representative of the Republic of Croatia before the European Court of Human Rights. All rights reserved. Permission to re-publish this summary has been granted for the sole purpose of its inclusion in the Court's database HUDOC.

© Bureau de l'Agent de la République de Croatie devant la Cour européenne des droits de l'homme. Tous droits réservés. L'autorisation de republier ce résumé a été accordée dans le seul but de son inclusion dans la base de données HUDOC de la Cour.

SAŽETAK PRESUDE

KINDLHOFFER PROTIV AUSTRIJE PRESUDA VIJEĆA OD 26. LISTOPADA 2021. ZAHTJEV BR. 20962/15

***Prekršaj kažnjiv novčanom kaznom
koja se u slučaju neplaćanja zamjenjuje zatvorskom
smatra se lakšim kaznenim djelom***

ČINJENICE

Podnositelj zahtjeva novčano je kažnjen zbog prekršaja jer nije obavijestio najbližu policijsku postaju o prometnoj nesreći u kojoj je sudjelovao, a u kojoj je nastala samo materijalna šteta. Štajerska regionalna policijska uprava (*Landespolizeidirektion* – "LPD") izrekla mu je novčanu kaznu od 200 EUR uz troškove u iznosu od 20 EUR, koja bi u slučaju neplaćanja bila zamijenjena s četiri dana zatvora. Podnositelj zahtjeva je podnio žalbu Štajerskom regionalnom upravnom sudu tvrdeći da je nevin jer nije upravljao predmetnim vozilom te večeri. Upravni sud je odbio podnositeljevu žalbu zaključivši da je LPD ispravno procijenio dokaze. U uputi o pravnom lijeku, obavijestio je podnositelja zahtjeva da žalba Visokom upravnom sudu protiv odluke upravnog suda nije bila dopuštena jer se sukladno Zakonu o upravnim sporovima žalba nije mogla podnijeti ako je izrečena novčana kazna bila manja od 400 EUR. Podnositelj zahtjeva je u svojoj ustavnoj tužbi tvrdio da je ta odredba neustavna jer je bila protivna članku 2. Protokola br. 7 uz Konvenciju, budući da je kazna uključivala i zatvorsku kaznu u slučaju neplaćanja. Ustavni sud je odbacio podnositeljevu ustavnu tužbu.

PRIGOVORI

Pozivajući se na članak 6. i članak 2. Protokola br. 7 uz Konvenciju, podnositelj zahtjeva je prigovorio jer nije mogao podnijeti žalbu Visokom upravnom sudu dok je država imala tu mogućnost.

OCJENA ESLJP-a

Podnositeljev prigovor o povredi članka 6. zbog povrede načela jednakosti stranaka u postupku, ESLJP je odbacio kao nespojiv s odredbama Konvencije *ratione materie*. Naime, premda je točno da su, sukladno domaćem zakonodavstvu, samo tijelo koje je donijelo odluku ili ministar nadležan za rješavanje određenih pravnih pitanja mogli podnijeti žalbu Visokom upravnom sudu, to se u ovom predmetu nije dogodilo. ESLJP nije mogao zaključiti da je samo postojanje pravnog lijeka moglo ojačati procesni položaj suprotne stranke na štetu podnositelja zahtjeva u postupku pred upravnim sudom. S tim u vezi, ponovio je svoje dobro utvrđeno stajalište da Konvencija ne predviđa *actio popularis* i da njegova zadaća nije preispitivanje mjerodavnog prava i prakse *in abstracto*, već utvrđivanje je li način na koji su pravo i praksa primijenjeni ili kako su utjecali na podnositelja zahtjeva doveo do povrede Konvencije ([Roman Zakharov protiv Rusije](#) [VV], st. 164.).

U pogledu podnositeljevog prigovora da mu je povrijeđeno pravo na žalbu u kaznenim predmetima zajamčeno člankom 2. Protokola br. 7 uz Konvenciju jer nije mogao podnijeti žalbu Visokom upravnom sudu, ESLJP je istaknuo da je potrebno ocijeniti može li se prekršaj za koji je osuđen smatrati "lakšim kaznenim djelom" u smislu stavka 2. tog članka.

Prema sudskoj praksi ESLJP-a o ovoj odredbi Konvencije, važan kriterij pri ocjeni može li se kazneno djelo smatrati „lakšim“ jest je li kažnjivo kaznom zatvora ili ne. Ako nacionalni zakon propisuje zatvorsku kaznu kao glavnu kaznu, kazneno djelo se ne može opisati kao lakše ([Stanchev protiv Bugarske](#), st. 48.), dok se kazneno djelo, poput sitne krađe, koje nije kažnjivo zatvorskom kaznom može smatrati lakšim kaznenim djelom i podvesti pod iznimke dopuštene drugim stavkom članka 2. Protokola br. 7 ([Luchaninova protiv Ukrajine](#), st. 72.).

Predmet podnositelja zahtjeva je prvi predmet u kojem je ESLJP morao ispitati može li se kazneno djelo za koje je propisana novčana kazna koja se u slučaju neplaćanja zamjenjuje kaznom zatvora do dva tjedna, smatrati „lakšim“ u smislu stavka 2. članka 2. Protokola br. 7.

ESLJP je utvrdio da je unutar gradacije kaznenih sankcija predviđenih austrijskim Zakonom o cestovnom prometu, maksimalna kazna propisana za djelo koje je podnositelj počinio, bila očito jedna od najlakših, što ukazuje da je unutar domaćeg pravnog sustava predmetno djelo bilo lakše. Za prekršaj za koji je podnositelj zahtjeva bio osuđen, kazna zatvora nije bila zapriječena kao glavna kazna.

Kako bi ispitao utječe li zatvorska kazna u slučaju neplaćanja na to može li se kazneno djelo smatrati lakšim, ESLJP je morao uzeti u obzir posebne okolnosti slučaja, a osobito postoji li vjerojatnost da će zatvorska kazna doista biti izvršena. S tim u vezi, utvrdio je da sukladno austrijskom Zakonu o upravnim prekršajima, vlasti nisu mogle odmah naložiti zatvorsku kaznu umjesto plaćanja novčane kazne, već su morale prvo pokušati prisilno naplatiti novčanu kaznu ili provesti sveobuhvatnu istragu o imovinskom stanju osuđene osobe. Nadalje, ta osoba je morala biti obaviještena o skorom izvršenju kazne zatvora i morala joj se dati mogućnost da

izbjegne zatvorsku kaznu plaćanjem dospjele novčane kazne kao i mogućnost plaćanja te kazne u obrocima.

Slijedom toga, ESLJP je zaključio da je prema austrijskom pravu kazna zatvora u slučaju neplaćanja novčane kazne predstavljala iznimnu mjeru čije izvršenje podliježe brojnim postupovnim jamstvima. U takvim okolnostima, bitno se razlikuje od kazne zatvora kao primarne sankcije i stoga ne sprječava da se kazneno djelo za koje je podnositelj zahtjeva bio osuđen smatra lakšim u smislu članka 2. stavka 2. Protokola br. 7.

Nadalje, ni stvarno izrečena ni predviđena maksimalna novčana kazna nisu bile toliko visoke da bi se djelo koje je podnositelj počinio smatralo ozbiljnijim, niti je ono tako karakterizirano u domaćem pravu. Podnositelj zahtjeva nije ni tvrdio da nije mogao platiti predmetnu kaznu niti da je ona izrečena bez uzimanja u obzir njegove financijske situacije.

Slijedom navedenog, ESLJP je utvrdio da nije došlo do povrede članka 2. Protokola br. 7 uz Konvenciju.